РНИДС
Регистар националног интернет домена Србије

.rs .срб

ИНТЕРНЕТ ДОМЕНИ

У ПРИВРЕДИ СРБИЈЕ 2020. године

САДРЖАЈ

1. Сажетак 3
2. Методологија 5
3. Интернет домени у Србији 7
   - Препознатљивост националних домена
   - Перцепција домена
   - Заступљеност националних домена
4. Перцепција важности назива домена 12
   - Важност назива домена за пословање
   - Употреба назива домена
5. Пословање и значај дигиталних канала 17
   - Коришћење дигиталних канала
   - Важност дигиталних канала
   - Утицај веб-сајта на пословање
6. Закључак 21
7. О РНИДС-у 24

1.

САЖЕТАК

РНИДС
Регистар националног
интернет домена Србије

Учесници анкете .rs домен препознају као поуздан, безбедан и адекватан за комуникацију на локалном тржишту, при чему им је битна и локална подршка. Сходно томе, 58% анкетираних предузећа регистровало је најмање један назив .rs домена који користи пре свега за адресу пословног веб-сајта, за промоцију услуга и производа на интернету, али и за реализацију маркетиншких кампања. Нешто мање од половине анкетираних (46%) има пословну имејл адресу на сопственом називу домена.

Пандемија коронавируса током 2020. године приморала је многа предузећа на убрзану дигиталну трансформацију и усмерила их ка коришћењу интернета као платформе за развој свог пословања, а у многим случајевима и као платформе за спас свог пословања. Друга доступна истраживања указују на то да многа микро и мала предузећа (ММП) и даље не користе интернет у свом пословању, међутим, ово истраживање фокусирано је на предузећа која су пословно присутна онлајн. Циљ истраживања био је да се установи у којој мери и на ком домену предузећа обављају своје пословне активности на интернету, који је разлог за избор одређеног домена, али и на који начин се регистровани назив домена користи у пословању. Истраживање је пружило осврт и на друге важне аспекте пословања на интернету.

Добијени резултати су показали да највећи део микро и малих предузећа у Србији (87%) обухваћених истраживањем има свој веб-сајт и да се **сајт фирме сматра најважнијим каналом за све аспекте пословања**. Поседовање сајта примарно је утицало на раст пословања, и то пре свега кроз повећање броја клијената и боље позиционирање на тржишту.

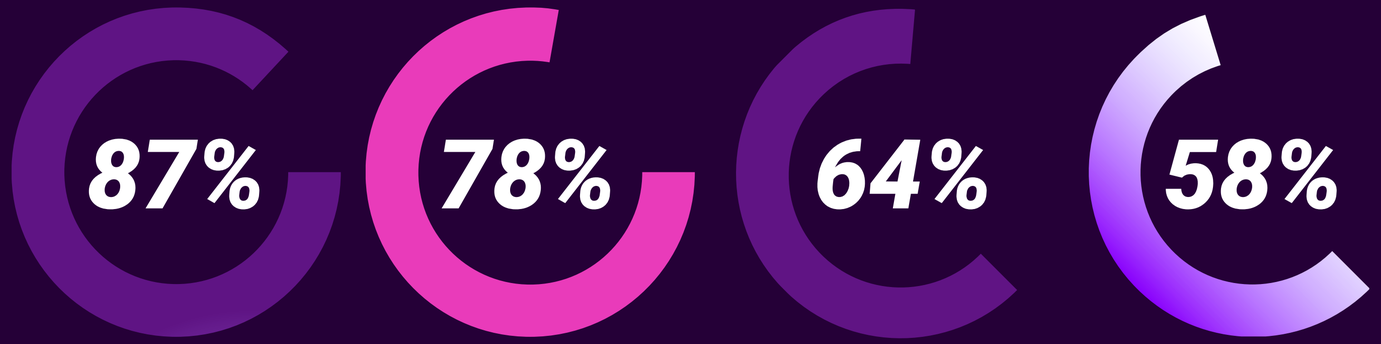

микро и малих предузећа у Србији има свој веб-сајт

ММП тврди да им је веб-сајт утицао на раст пословања

ММП зна да је .rs национални интернет домен у Србији

анкетираних ММП је регистровало најмање један назив .rs домена

2.

МЕТОДОЛОГИЈА

РНИДС
Регистар националног
интернет домена Србије

Приказани резултати формирани су на основу истраживања које је РНИДС спровео крајем 2020. године. Оно је обухватило представнике микро (304) и малих (101) предузећа са територије Србије, који су анкетирани методом CATI *(Computer Assisted Telephone Interviews)*. У анкети су учествовале особе које су одговорне или активно учествују у доношењу одлука о наступу фирме на интернету (у већим фирмама је то неко из ИТ сектора, а у мањим је то обично власник или директор), што значи да су све анкетиране фирме присутне на интернету, било да имају свој сајт, или користе само друштвене мреже. Узорак је пондерисан према репрезентативном уделу тих компанија у Србији, као и према регионима.

3.

ИНТЕРНЕТ ДОМЕНИ У СРБИЈИ

РНИДС
Регистар националног интернет домена Србије

ПРЕПОЗНАТЉИВОСТ НАЦИОНАЛНИХ ДОМЕНА

Више од две трећине представника ММП **зна да је .rs национални интернет домен** у Србији.

Кад је реч о информисању, о интернет доменима се најчешће информишу преко познаника, док су од онлајн извора на првом месту друштвене мреже, а потом сајтови програмерских фирми (које израђују сајтове) и сајтови фирми које региструју називе домена.

НАЧИН ИНФОРМИСАЊА О ИНТЕРНЕТ ДОМЕНИМА У СРБИЈИ

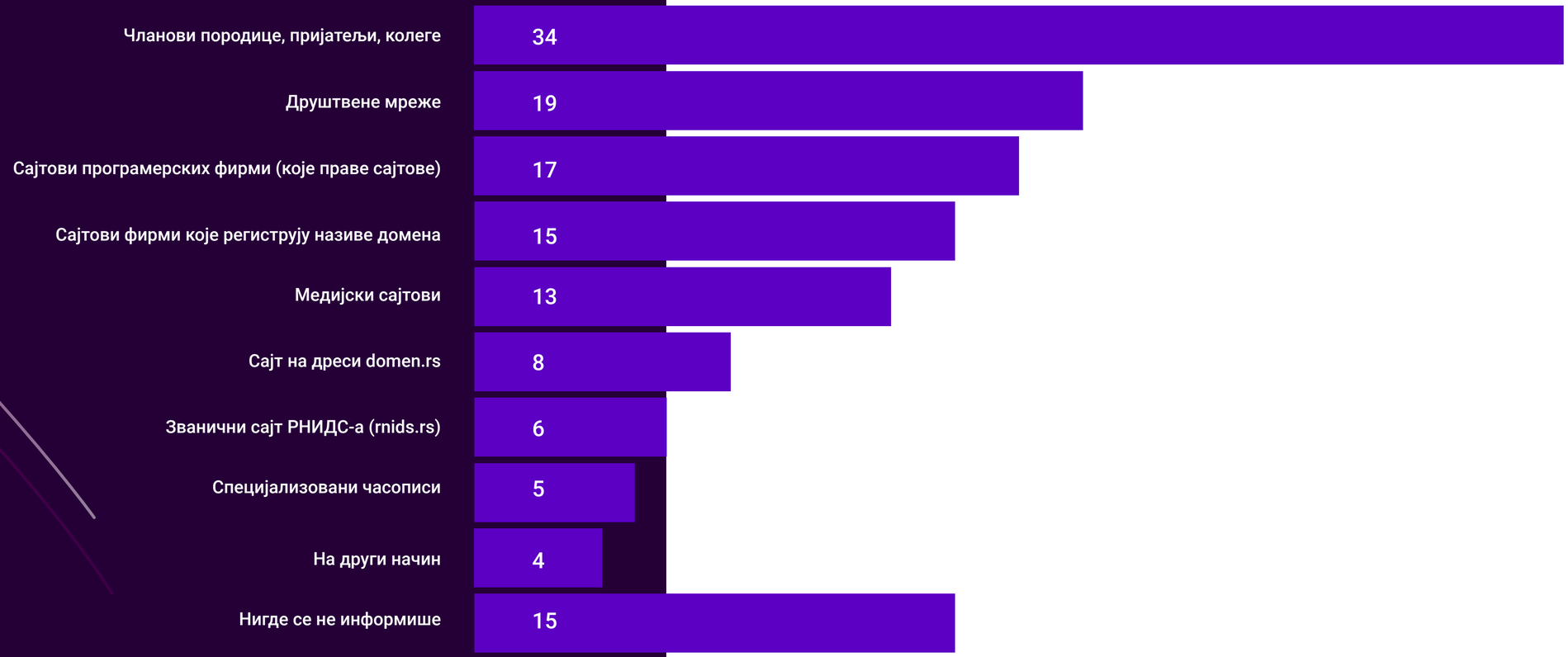

Перцепција домена

Примарна асоцијација за .rs домен је српско тржиште, док .com домен асоцира на глобалну видљивост на интернету. За .rs домен се још везују поверење, безбедност и локална подршка, док се за .com домен чешће сматра да има предност у Гугловим претрагама (што је, у принципу, заблуда корисника).

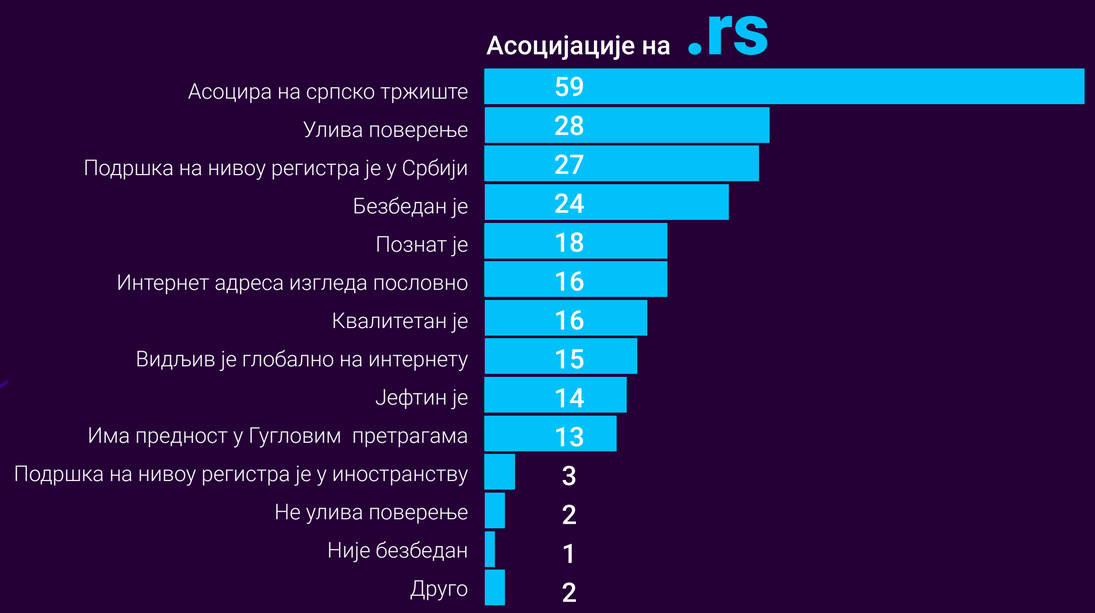

Корисници у Србији препознају предности националних домена, о чему сведочи висок удео .rs домена на домаћем тржишту, међутим, .com домен је толико дуго присутан на интернету (преко 35 година) да су се, временом, код корисника појавиле неке неутемељене перцепције које још увек не губе на актуелности. Једна од најчешћих заблуда корисника тиче се фаворизовања .com домена у Гугловим претрагама. Наиме, у локалним претрагама предност имају локални, национални домени (какав је .rs), а не генерички (какав је .com), док су у претрагама из других земаља .rs и .com потпуно изједначени, што значи да Гугл никад не фаворизује .com домен.

У прилог налазима истраживања о поверењу корисника у стабилност и квалитет услуга националног регистра говори проценат продужења регистрације назива .rs домена, који за 2020. годину износи 87%, као и чињеница да је из године у годину број регистрованих назива .rs домена изнад европског просека (извор: CENTR), при чему је за 2020. годишњи пораст износио чак више од 7%.

ЗАСТУПЉЕНОСТ НАЦИОНАЛНИХ ДОМЕНА

Већи део ММП која имају свој сајт користи .rs домен (58%), и то пре свега јер је то домаћи домен, али и због тога што су добили такву препоруку од оних који су им правили сајт. Они који користе .com домен (39%), такође наводе препоруку програмера као главни разлог, али и то што је .com интернационални домен. Цена не игра важну улогу у доношењу такве одлуке. Занимљиво је да чак више од трећине власника сајтова (35%) не зна зашто се определила за .com домен. Остали домени највишег нивоа који су поменути у истраживању заступљени су у много мањој мери на српском тржишту.

.rs 58%

.com 39%

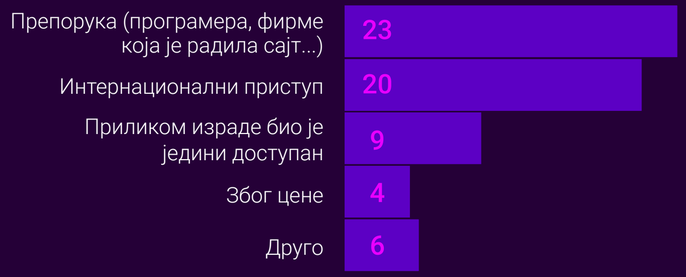

НА КОМ ИНТЕРНЕТ ДОМЕНУ ЈЕ САЈТ ФИРМЕ

4.

ПЕРЦЕПЦИЈА ВАЖНОСТИ НАЗИВА ДОМЕНА

РНИДС
Регистар националног интернет домена Србије

ВАЖНОСТ НАЗИВА ДОМЕНА ЗА ПОСЛОВАЊЕ

Истраживање је показало да су микро и мала предузећа у Србији врло свесна значаја који избор и регистрација назива домена имају за развој пословања путем интернета, па око 90% ММП обухваћених истраживањем има свој веб-сајт.

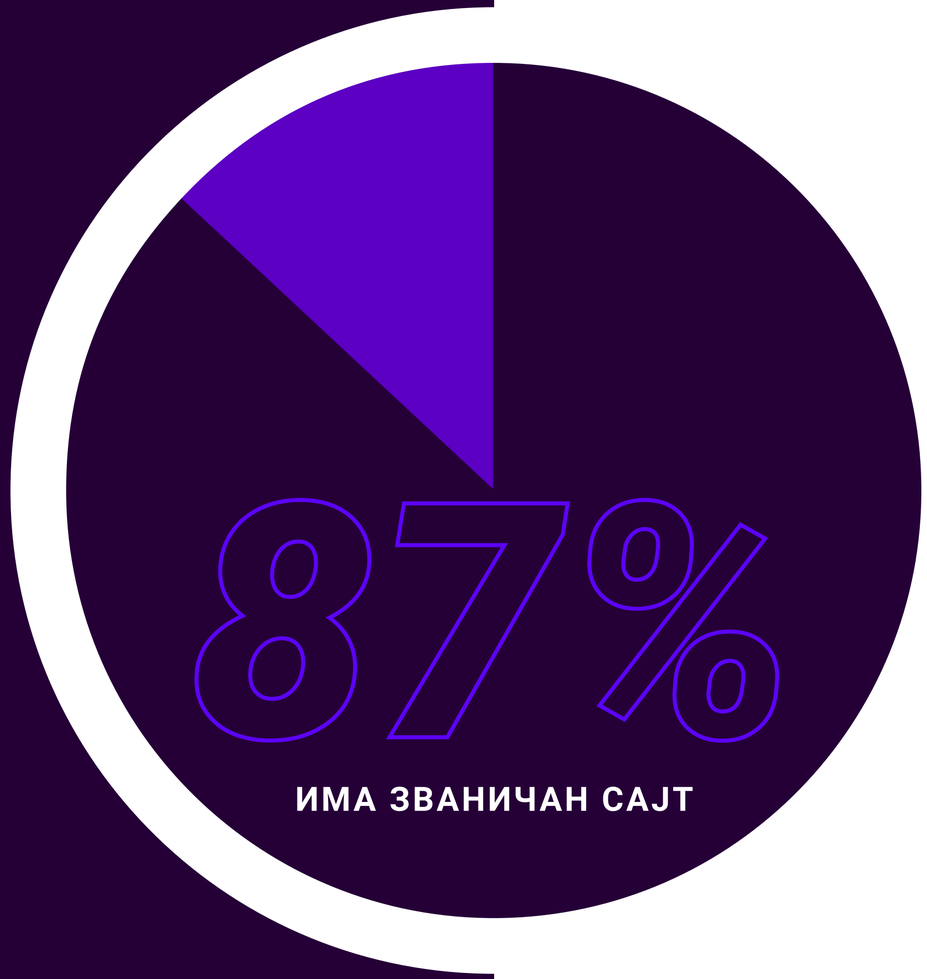

86% микро предузећа
92% малих предузећа

УПОТРЕБА НАЗИВА ДОМЕНА

Основни мотиви за регистрацију назива домена јесу креирање адресе за веб-сајт предузећа и пословне имејл адресе.

Готово све фирме у садржају на свом сајту имају контакт информације и опис производа/услуга које нуде, а већина још и мапу са локацијом и информације о пословању компаније (елементи корпоративног садржаја). Сведено на три основна типа, сајтови микро и малих предузећа се углавном могу дефинисати као корпоративни, а затим продајни и промотивни. Мала предузећа чешће од микро предузећа имају промотивни садржај на свом сајту.

Већина предузећа (74%) ажурира своје сајтове једном месечно или ређе, док је више од половине сајтова (59%) прилагођено и за мобилне уређаје.

Фирме које немају свој сајт (13%) углавном наводе да немају потребу за тим (49%), што образлажу чињеницом да се њихово пословање одвија путем препоруке и комуникације уживо, или да не виде предности које би добили његовим коришћењем. Мањи број анкетираних као разлоге наводи и то да нису имали времена да се позабаве креирањем сајта (24%), или пак да немају довољно финансијских средстава за израду сајта (17%).

Када је у питању адреса пословне е-поште, у нешто већој мери се користи неки од бесплатних сервиса (54%), што се посебно односи на микро предузећа, док мала предузећа у ту сврху чешће користе властити назив домена.

КОРИШЋЕЊЕ ДОМЕНА ЗА АДРЕСУ ПОСЛОВНЕ Е-ПОШТЕ

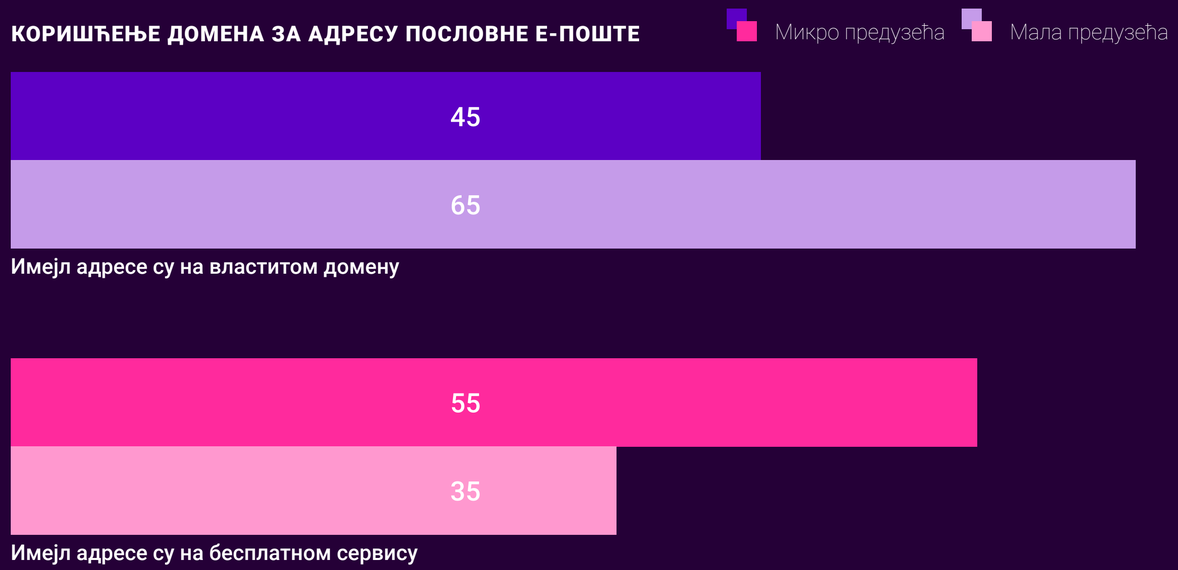

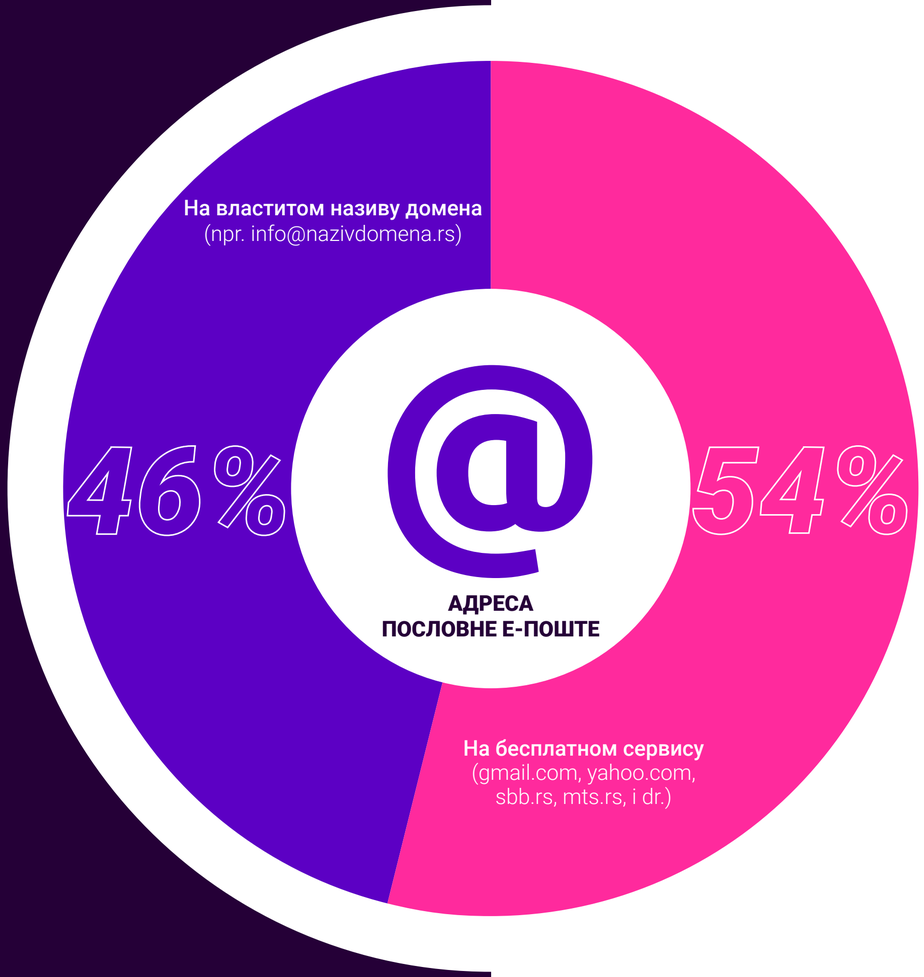

У **Београду** ради **знатно више** фирми које имају пословне имејл адресе на властитом називу домена (60%). Предузећа из области **пољопривреде** најређе имају адресу е-поште на свом називу домена.

ПРЕПРЕКЕ ЗА КРЕИРАЊЕ АДРЕСЕ Е-ПОШТЕ НА ВЛАСТИТОМ НАЗИВУ ДОМЕНА

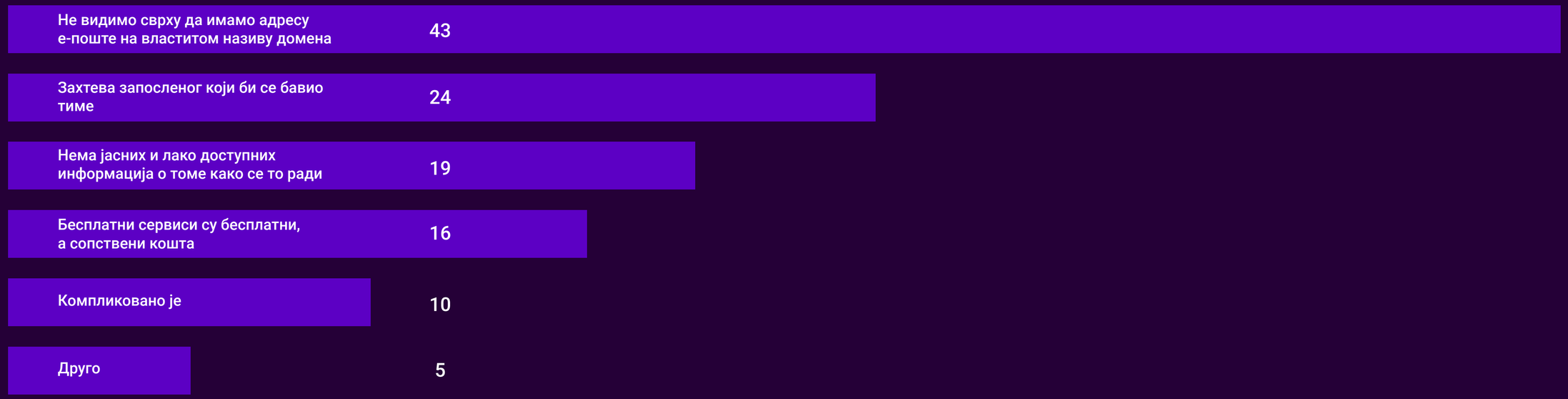

5.

ПОСЛОВАЊЕ И ЗНАЧАЈ ДИГИТАЛНИХ КАНАЛА

РНИДС
Регистар националног интернет домена Србије

КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ КАНАЛА

Близу 90% микро и малих предузећа има свој сајт. Око половине користи и Фејсбук као дигитални канал у свом пословању, док Инстаграм и Јутјуб чешће користе мала него микро предузећа. Остали канали се веома мало користе.

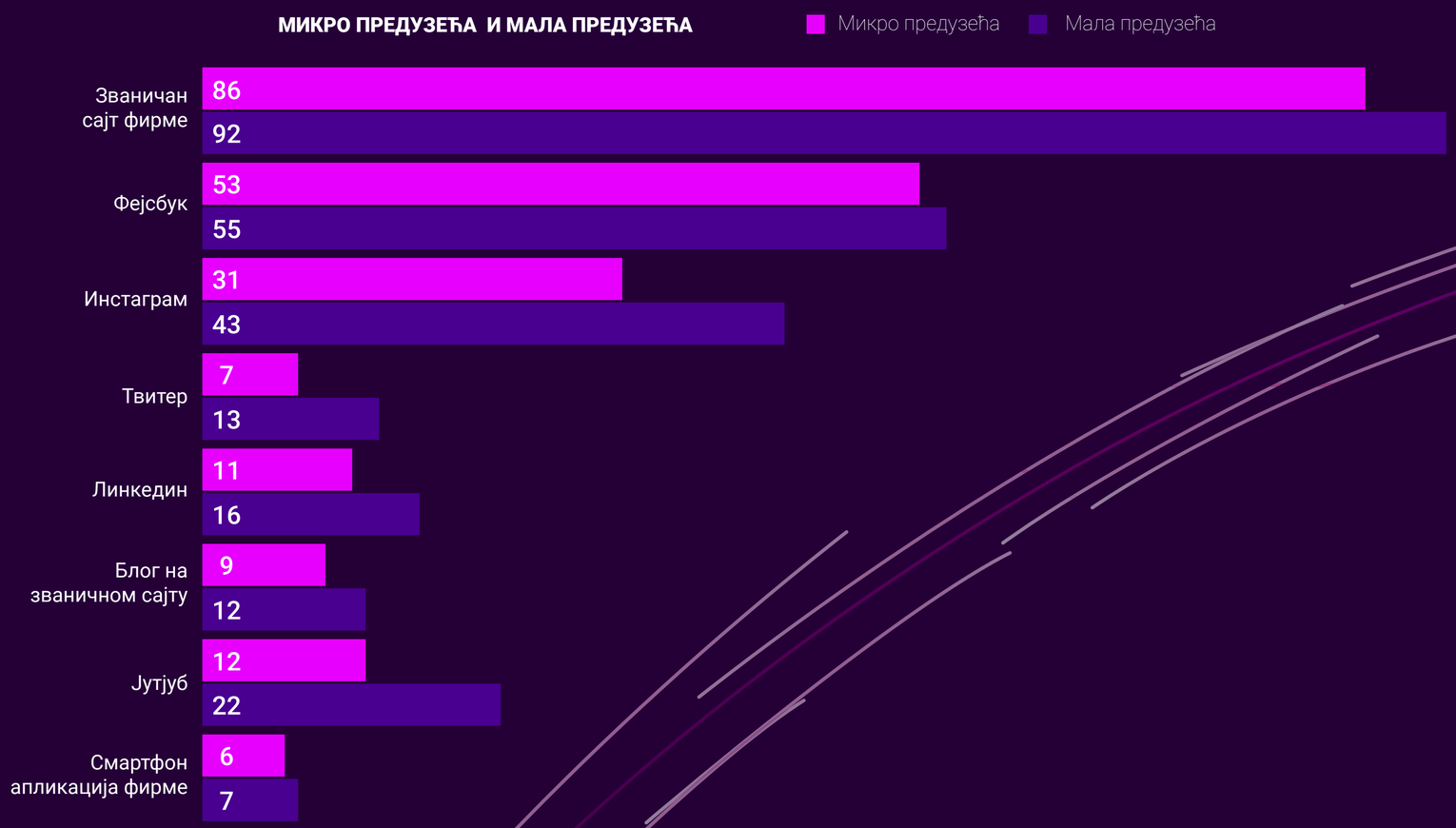

ВАЖНОСТ ДИГИТАЛНИХ КАНАЛА

Сајт фирме се сматра најважнијим за:

- **подизање свести потрошача о производима, услугама и пословању предузећа;**
- **боље разумевање понуде и пословања;**
- **стварање нових пословних прилика за фирму;**
- **повећање продаје или прихода фирме;**
- **успостављање и одржавање комуникације са потрошачима.**

Фејсбук, са приметним заостатком, налази се на другом месту по важности, а затим следи Инстаграм. Остали канали (Линкедин, Јутјуб, званични блог, апликација за паметне телефоне) сматрају се много мање важним, док се Твитер сматра најмање важним каналом комуникације.

ВАЖНОСТ ДИГИТАЛНИХ КАНАЛА ЗА СТВАРАЊЕ НОВИХ ПОСЛОВНИХ ПРИЛИКА ЗА ФИРМУ

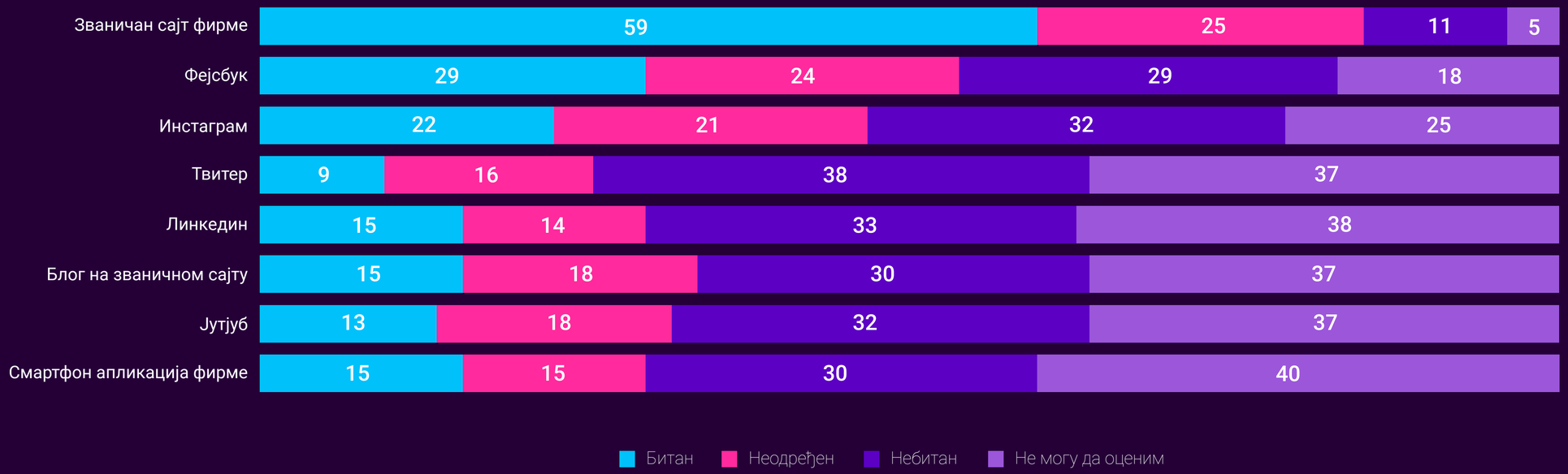

УТИЦАЈ ВЕБ-САЈТА НА ПОСЛОВАЊЕ

Коришћење веб-сајта је у мањој или већој мери утицало **на раст пословања** код ¾ анкетираних предузећа. То се углавном одразило на повећање броја корисника/потрошача (38%) или на **бољу позицију на тржишту** (27%).

Фирме из области **производње, индустрије и грађевинарства** чешће наводе да је **сајт допринео повећању броја клијената** (52%), док фирме из области **трговине** наводе да се присуство њихове фирме на сајту **позитивно одразило на повећање продаје** (24%). Са друге стране, фирмама са годишњим **обртом мањим од четири милиона динара**, коришћење веб-сајта је **најмање утицало на повећање продаје** (2%).

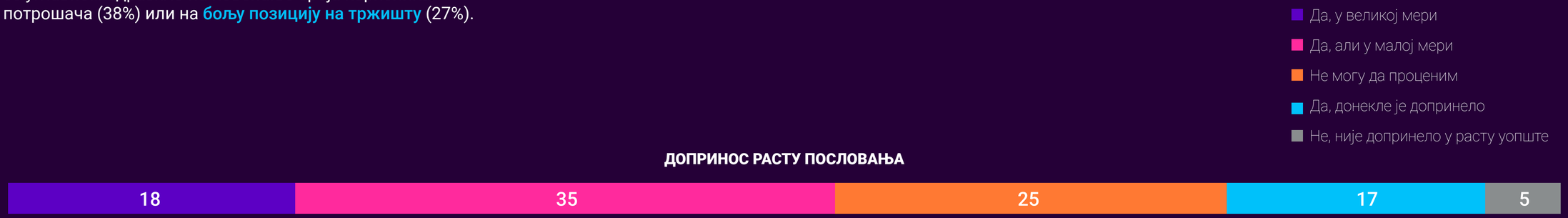

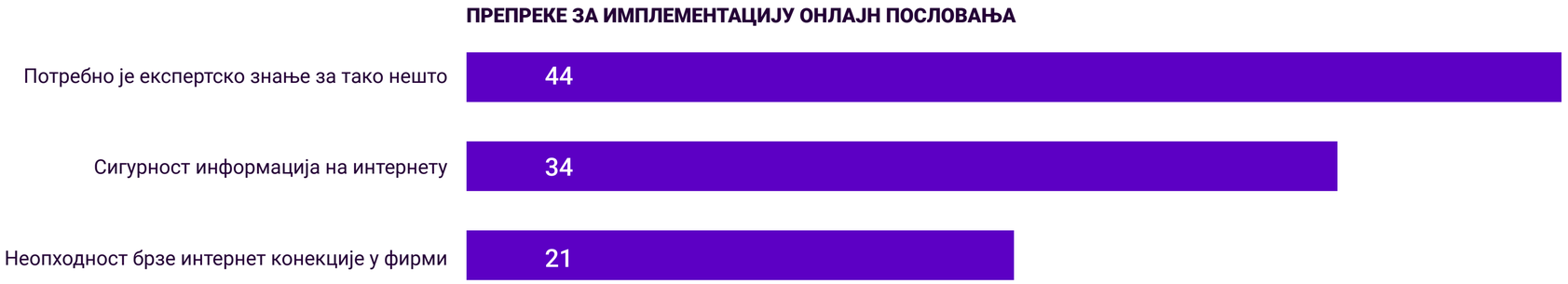

У просеку, електронска трговина је и даље слабо заступљена, јер је на тек трећини сајтова омогућено резервисање и поручивање робе. Међутим, 17% компанија којима су **услуге** основна делатност, наводи да **не постоје никакве препреке у имплементацији онлајн пословања.**

6.

ЗАКЉУЧАК

РНИДС
Регистар националног
интернет домена Србије

Микро и мала предузећа у Србији углавном не користе пун потенцијал својих дигиталних ресурса. Иако свега 13% ММП присутних на интернету нема свој сајт, електронска трговина је пре изузетак него правило. Многа предузећа обављају своје онлајн пословање на „површинском нивоу“, где се усредсређују искључиво на дигиталне комуникације, занемарујући могућност дигиталних трансакција и онлајн развоја пословања.

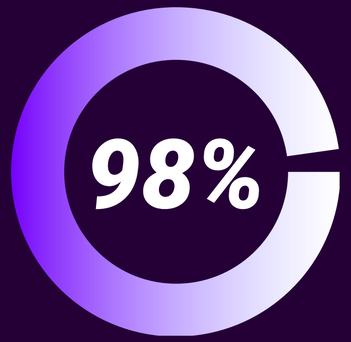

веб-сајтова садржи пословне контакт информације

веб-сајтова има опис производа и услуга које нуди

веб-сајтова је оптимизовано за коришћење са мобилних уређаја

веб-сајтова омогућава резервисање и поручивање робе

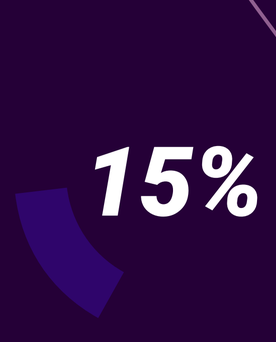

веб-сајтова омогућава плаћање

ММП, посебно микро предузећима, често недостају ресурси за адекватније пословно присуство на интернету. Кад је у фирми мало људи, времена никад довољно, а често недостају и средства за инвестиције, као и стручни кадар неопходан за развој дигиталног пословања.

Недовољна информисаност утиче и на перцепцију домена и њихов избор, као и њихову употребу. Док 58% власника сајтова предност даје .rs домену, две основне асоцијације на .com домен су његова глобална видљивост на интернету и предност у Гугловим претрагама. Прва асоцијација је тачна, али колико је тачна за .com, толико је тачна и за .rs, као и за све остале домене на интернету којих има преко 1.500, и сви су равноправно глобално видљиви. Друга асоцијација је погрешна, јер Гугл никад не фаворизује генеричке домене, какав је .com – у претрагама из одређене земље Гугл фаворизује националне домене те земље, што значи да у претрагама из Србије фаворизује .rs домен, док су у претрагама из осталих земаља генерички (какав је .com) и национални (какав је .rs) потпуно изједначени.

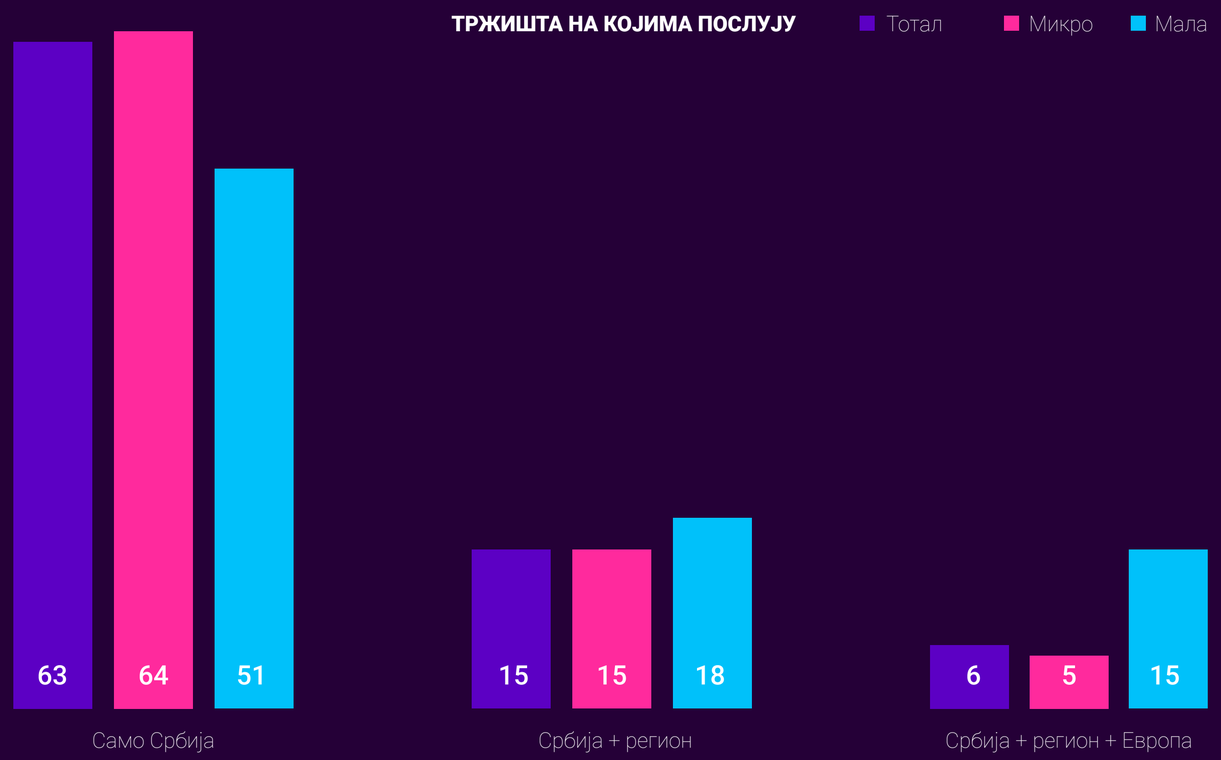

Скоро сва анкетирана микро и мала предузећа послују у Србији, од чега чак 63% послује само у Србији, што значи да им је .rs кориснији од .com домена. Кад би се више привредника информисало о значају избора домена, заступљеност .rs домена би сигурно била још већа, а сајтови на називима .rs домена донели би им одређену предност у претрагама, што би повећало видљивост њиховог пословања на интернету.

Слична ствар је и са пословним имејл адресама. Чак 54% ММП користи бесплатне сервисе, а чак 43% њих каже да не види сврху коришћења имејл адресе на властитом називу домена. Пословних разлога има, и то озбиљних – од безбедности преко функционалности до кредибилитета, зато је важно да привредници разумеју да увођење адресе е-поште на сопственом називу домена није трошак, већ инвестиција.

7.

О РНИДС-у

РНИДС
Регистар националног
интернет домена Србије

РНИДС
Регистар националног интернет домена Србије

.rs .срб

Фондација „Регистар националног интернет домена Србије” (РНИДС) управља регистром назива националних .rs и .срб домена и интернет инфраструктуром од посебног значаја за интернет у Србији. Осим тога, РНИДС активно ради на развоју националног дела интернета, повећању квалитетног локалног интернет садржаја и промовисању употребе интернета.

Радимо у срцу интернет инфраструктуре

РНИДС-у је управљање .rs и .срб доменима, уз подршку надлежног министарства Републике Србије, делегирао ICANN – организација одговорна за управљање глобалном адресном структуром интернета. Доступност назива домена, као основног елемента у адресној структури интернета, врло је битна, а РНИДС обезбеђује да критични делови инфраструктуре за националне интернет домене беспрекорно функционишу.

Осигуравамо стабилност националних интернет домена

Знање које смо стекли током година делимо широм Србије кроз конференције и стручне скупове које организујемо у сарадњи са представницима локалне интернет заједнице. Такође, учествујемо на локалним скуповима и пружамо подршку локалним пројектима превасходно са циљем едукације шире заједнице о различитим аспектима пословне употребе интернета

Делимо своју експертизу

На наше интернет сервисе ослања се преко 50.000 предузећа. Ако би неки назив домена био недоступан, веб-страница на њему не би била видљива, онлајн сервис на њему не би радио, а његови корисници не би могли да размењују електронску пошту. Системи који подржавају .rs и .срб домене раде без иједног прекида откако су наши национални домени постали видљиви на интернету.

domen.rs

RNIDS.RS

pitajte.rs